

ИНВЕСТИЦИОНИ ПРОГРАМ „ОПОРАВАК И РАЗВОЈ”

I. ПРЕДМЕТ И ФИНАНСИЈСКИ ОКВИР

Инвестиционим програмом „Опоравак и развој” (у даљем тексту: Програм) успоставља се нова кредитна линија за доделу повољних кредитних средстава привредним субјектима за реализацију нових инвестиционих улагања, која ће убрзати опоравак и раст привредне активности у Републици Србији у отежаним економским условима током и непосредно након пандемије изазване вирусом SARS-CoV-2.

Средства за спровођење Програма обезбеђена су из кредитне линије Европске инвестиционе банке (у даљем тексту: ЕИБ) у износу до 90.000.000,00 евра, у складу са Финансијским уговором COVID-19 подршка Влади Србије за мала и средња предузећа и предузећа средње тржишне капитализације између Европске инвестиционе банке и Републике Србије, који је потврђен Законом о потврђивању Финансијског уговора COVID-19 подршка Влади Србије за мала и средња предузећа и предузећа средње тржишне капитализације између Европске инвестиционе банке и Републике Србије („Службени гласник РС – Међународни уговори”, број 15/21) и Допунским писмом уз Финансијски уговор број 92.618 (у даљем тексту: Финансијски уговор), као и из средстава Фонда за развој Републике Србије (у даљем тексту: Фонд) у износу од 100.000.000,00 динара.

Средства за реализацију Програма представљају регионалну државну помоћ у складу са Уредбом о условима и критеријумима усклађености регионалне државне помоћи („Службени гласник РС”, број 23/21), изузев у области транспорта и складиштења, где средства представљају *de minimis* државну помоћ помоћ у складу са Уредбом о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (*de minimis* помоћи) („Службени гласник РС”, број 23/21). Утврђивање оправданих трошкова, интензитета државне помоћи и услова за доделу средстава, извршиће се у складу са прописима којима је уређена државна помоћ.

Програмом се утврђују циљеви, корисници и намена средстава, услови за доделу кредитних средстава, финансијски оквир, начин реализације и праћење реализације Програма.

Кредити који се финансирају из средстава ЕИБ морају да буду у складу са Финансијским уговором.

Програм спроводи Министарство привреде (у даљем тексту: Министарство) у сарадњи са Фондом.

II. ЦИЉЕВИ

Основни циљеви Програма су да се кроз подршку за нова инвестициона улагања подржи опоравак и развој привредних субјеката у условима током и након пандемије изазване вирусом SARS-CoV-2, очува запосленост, подстакне привредни развој на принципима одрживог развоја и унапреди конкурентност кроз улагања у дигитализацију и примену нових технологија.

III. КОРИСНИЦИ И НАМЕНА СРЕДСТАВА

Право да конкуришу за коришћење средстава по Програму имају привредни субјекти који имају мање од 250 запослених (са пуним радним временом), као и привредни субјекти

средње тржишне капитализације („MidCap“), дефинисани као предузећа са минимално 250 запослених, а мање од 3.000 запослених (са пуним радним временом), а који су у приватном или задружном власништву и који су регистровани у Агенцији за привредне регистре и другим одговарајућим регистрима.

Подаци о броју запослених утврђују се на основу евиденције Централног регистра обавезног социјалног осигурања и других података.

Приликом примене услова у вези са величином привредних субјеката дефинисаних Програмом, утврђивање величине привредног субјекта врши се према извршеном разврставању у складу са Законом о рачуноводству („Службени гласник РС”, бр. 73/19 и 44/21 – др. закон), које је садржано у последњем предатом годишњем финансијском извештају. Предузетници који немају обавезу подношења финансијских извештаја за потребе Програма сматрају се микро привредним субјектима. Услов за задруге је да је задруга ускладила своја акта, органе и пословање са Законом о задругама („Службени гласник РС”, број 112/15) и да се подвргла задружној ревизији у последње две године.

Право да конкуришу за коришћење средстава по Програму имају привредни субјекти који обављају и имају регистровану као претежну делатност једну од делатности са Листе делатности у оквиру Инвестиционог програма „Опоравак и развој”.

Без обзира на прихватљивост финансирања у вези са претежном делатношћу, средства Програма не могу користити привредни субјекти који, поред претежне делатности која је прихватљива, обављају и делатност која се односи на производњу и промет било ког производа или активности које се према прописима Републике Србије или потврђеним међународним конвенцијама и споразумима сматрају забрањеним.

Привредни субјекти имају право да конкуришу за коришћење средстава по Програму за следеће намене:

- куповину, изградњу, доградњу, реконструкцију, адаптацију, санацију, инвестиционо одржавање простора за обављање делатности, или складишног простора и смештајних капацитета у туризму, осим куповине земљишта;

- куповину нове или половне (до шест година старости) опреме за обављање делатности, укључујући алате и доставна возила као и друга транспортна средства, осим лаког теретног возила врсте Н1;

- куповину рачунарске опреме;

- нематеријална улагања (набавка софтвера).

Имовина која се стиче улагањем мора бити нова, осим када имовину стичу микро, мала и средња правна лица.

Оправдани трошкови у вези са наведеном наменом обухватају набавну цену добара, укључујући трошкове пореза на додату вредност, царина, транспорта, монтаже и обуке за руковање, уколико су ови трошкови исказани на профактури и укључени у набавну цену.

Средства опредељена Програмом не могу се користити за:

- куповину или изградњу објеката и опреме ради продаје или рентирања;

- куповину пословног простора намењеног за обављање административних послова (канцеларијски простор);

- куповину других предузећа, осим у случају да се ради о чистој куповини објеката или опреме.

Трошкови пореза на додату вредност и царина, који спадају у оправдане трошкове, такође не могу бити финансирани средствима Програма, већ из сопственог учешћа.

Средства по Програму не могу се користити за рефундирање трошкова у оквиру активности које су биле започете или завршене пре подношења захтева за кредитним средствима од стране привредног субјекта у складу са Програмом.

IV. УСЛОВИ ОДОБРАВАЊА И КОРИШЋЕЊА СРЕДСТАВА

Кредити по Програму одобравају се у складу са условима дефинисаним Програмом. За све услове који нису дефинисани Програмом, примењују се одредбе програма Фонда.

За предузећа средње тржишне капитализације могуће је одобрити до 30% укупно планираних средстава по Програму.

Кредити по Програму одобраваће се под следећим условима:

1) максималан износ кредита: 290.000.000,00 динара;

2) минимални износ кредита: 1.000.000,00 динара;

3) висина одобреног кредита не може бити већа од 75% оправданих трошкова из предрачунске вредности инвестиционог улагања;

4) рок отплате кредита:

- 12 година у оквиру кога је грејс период до две године;

- шест година у оквиру кога је грејс период до једне године;

У случају превремене отплате кредита не обрачунава се накнада.

5) уколико је рок отплате 12 година, каматна стопа је, уз примену валутне клаузуле: 1,5% годишње за сва средства обезбеђења;

6) уколико је рок отплате шест година, каматна стопа је, уз примену валутне клаузуле: 0,9% годишње за сва средства обезбеђења;

7) начин отплате кредита: месечни ануитети;

8) у грејс периоду се интеркаларна камата обрачунава и плаћа месечно.

У случају да током реализације Програма, услед промене на тржишту, ЕИБ одреди вишу каматну стопу по којој се задужује Република Србија тако да она буде виша од каматних стопа одређених Програмом према привредним субјектима, Фонд ће каматне стопе одређене Програмом кориговати за ту разлику.

Инструменти обезбеђења уредног враћања кредита за кредите којима је рок отплате 12 година су:

1) гаранција или авалиране менице пословне банке; и/или

2) хипотека првог реда на непокретностима; у односу на тржишну вредност хипотековане непокретности, зависно од врсте те непокретности, висина одобреног кредита увећана за припадајућу камату и трошкове може износити:

- до 70% тржишне вредности стамбеног простора (станови и породичне куће);

- до 60% тржишне вредности пословних зграда и пословног простора (канцеларије, управне зграде, угоститељски и трговачки објекти, хладњаче, бензинске пумпе и сл.);

- до 50% тржишне вредности производних и индустријских објеката, (хала, магацина, млинова, силоса, гаража, помоћних објеката и сл.);

- до 50% тржишне вредности градског грађевинског земљишта;

- до 30% тржишне вредности грађевинског земљишта;

- до 30% тржишне вредности пољопривредног земљишта.

Инструменти обезбеђења уредног враћања кредита за кредите којима је рок отплате шест година су:

1) гаранција или авалиране менице пословне банке; и/или

2) хипотека првог реда на непокретностима; у односу на тржишну вредност хипотековане непокретности, зависно од врсте те непокретности, висина одобреног кредита увећана за припадајуће камате и трошкове може износити:

- до 70% тржишне вредности стамбеног простора (станови и породичне куће);
- до 60% тржишне вредности пословних зграда и пословног простора (канцеларије, управне зграде, угоститељски и трговачки објекти, хладњаче, бензинске пумпе и сл.);
- до 50% тржишне вредности производних и индустријских објеката, (хала, магацина, млинова, силоса, гаража, помоћних објеката и сл.);
- до 50% тржишне вредности градског грађевинског земљишта;
- до 30% тржишне вредности грађевинског земљишта;
- до 30% тржишне вредности пољопривредног земљишта и/или

3) залога на постојећој производној опреми и другим покретним стварима у односу на чију тржишну вредност висина одобреног кредита увећана за припадајуће камате и трошкове може износити:

- до 50% тржишне вредности нове опреме и других покретних ствари;
- до 30% тржишне вредности опреме и других покретних ствари старијих од две године;

4) меница и менично овлашћење солидарног јемца, привредног субјекта (овај инструмент обезбеђења не може бити самосталан већ иде уз неки већ наведени инструмент обезбеђења).

Привредни субјект је обавезан да уз било који од наведених инструмената обезбеђења достави и сопствене менице са меничним овлашћењем, као и да, као додатно обезбеђење кредита успостави залог/хипотеку на предмету инвестиције.

Износ који се обезбеђује представља износ главнице кредита увећан за припадајуће камате и трошкове.

Кредит може бити одобрен и привредном субјекту који је у званичним финансијским извештајима за једну од последње две године исказао нето губитак, али је остварен пословни добитак.

Кредитна средства могу бити одобрена под следећим условима:

- да се средства за реализацију Програма искључиво користе у привредном субјекту коме се додељују;
- да се обрачунава амортизација у складу са важећим прописима;
- да се средства налазе и остају у имовини привредног субјекта најмање пет година, односно три године у случају предузетника, микро, малих и средњих предузећа (у даљем тексту: ММСПП), од датума куповине;
- да су средства купљена од трећег лица по тржишним условима.

Почетне инвестиције морају остати у истом подручју најмање пет година, односно у случају ММСПП три године након завршетка пројекта.

Кредитна средства могу бити одобрена само уколико су испуњени следећи услови:

- привредни субјект испуњава све услове из важећих прописа који се односе на обављање предметне делатности, укључујући прописе у области заштите животне средине, радног законодавства и безбедности на раду;
- да су за потребе реализације инвестиционог пројекта обезбеђене све потребне дозволе и лиценце и испуњени потребни услови у складу са важећим прописима;

- да привредни субјект није у тешкоћама у складу са чланом 6. Уредбе о условима и критеријумима усклађености државне помоћи за санацију и реструктурирање учесника на тржишту у тешкоћама („Службени гласник РС”, број 62/21);

- у складу са чланом 7. Уредбе о условима и критеријумима усклађености регионалне државне помоћи да се привредни субјект не налази у поступку повраћаја државне или *de minimis* помоћи, као и да није у тешкоћама у смислу члана 2. став 1. тачка 5) Уредбе о правилима за доделу државне помоћи („Службени гласник РС”, бр. 13/10, 100/11, 91/12, 37/13, 97/13, 119/14, 23/21 - др. уредба, 23/21 - др. уредба, 62/21 - др. уредба, 62/21 - др. уредба, 62/21 - др. уредба, 99/21 - др. уредба и 99/21 - др. уредба), на дан 31. децембар 2019. године;

- да привредни субјект има регулисане доспеле обавезе јавних прихода.

Подносилац захтева доставља изјаву у којој наводи да ли је и у ком износу већ добио државну помоћ/*de minimis* помоћ или је у поступку добијања државне помоћи/*de minimis* за исте оправдане трошкове. Фонд за развој ће водити рачуна да у случају да је привредни субјект добио или је у поступку добијања државне помоћи/(*de minimis* помоћи) за исте оправдане трошкове, максималан интензитет државне помоћи не може бити већи од износа утврђених чланом 15. Уредбе о условима и критеријумима усклађености регионалне државне помоћи.

По Програму се може поднети само један захтев. Захтев за коришћење средстава мора да садржи назив и величину привредног субјекта, опис пројекта, датум почетка и краја пројекта, локацију пројекта и преглед трошкова пројекта. Поновљени захтев може бити поднет у периоду трајања пријема захтева, тек након пријема обавештења да је Управни одбор Фонда одбио првобитан захтев клијента или уколико клијент одустане од коришћења одобреног захтева пре пуштања средстава у коришћење, уз одговарајуће образложење.

Уколико након предлога одлуке одобрења Управног одбора Фонда, ЕИБ не да сагласност за одређени кредит, он не може бити финансиран из Програма, а Фонд може кориснику понудити инвестициони кредит под стандардним условима дефинисаним у програму Фонда. Уколико након предлога одлуке одобрења Управног одбора Фонда, ЕИБ, услед промене на тржишту, одреди вишу каматну стопу по којој се задужује Република Србија тако да она буде виша од каматних стопа одређеним Програмом према привредним субјектима, клијент може да прихвати одобрени кредит уз нову каматну стопу, одустане од коришћења одобреног кредита или прихвати понуду Фонда за инвестициони кредит под стандардним условима дефинисаним у програму Фонда.

У случају да клијент изврши превремену отплату кредита који је финансиран из средстава ЕИБ, Фонд ће предметна средства вратити у буџет Републике Србије.

V. НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА

По усвајању Програма, Министарство ће потписати са Фондом уговор о комисиону који се односи на реализацију Програма, којим ће на Фонд бити пренета обавеза прикупљања и обраде захтева привредних субјеката за кредит, обавеза провере испуњености свих услова Програма, обавеза закључивања уговора о кредиту са привредним субјектима, контрола наменског коришћења кредитних средстава, обавеза вођења књиговодствене евиденције о пласираним средствима и отплати кредита, обавеза благовременог преузимања свих потребних радњи у циљу наплате кредита у случају доцње, ненаменског коришћења кредита и других случајева дефинисаних програмом Фонда и

обавеза редовног информисања Министарства и Европске инвестиционе банке о реализацији Програма.

Фонд ће за потребе реализације Програма отворити посебан наменски рачун у трезору.

Министарство ће, по закључењу уговора са Фондом, сукцесивно преносити средства за реализацију Програма Фонду на наменски рачун из става 2. ове главе.

Техничку подршку у спровођењу Програма у делу обраде захтева пружаће Агенција за осигурање и финансирање извоза Републике Србије а.д. Ужице (у даљем тексту: АОФИ), а на основу уговора о сарадњи који ће Фонд закључити са АОФИ. За потребе послова техничке подршке у вези реализације теренских контрола корисника, Фонд има могућност ангажовања акредитованих регионалних развојних агенција, са којима би закључио уговор о сарадњи.

Јавни позив, информација о начину спровођења Програма, као и конкурсна документација, биће објављени на интернет страници Фонда: www.fondzarazvoj.gov.rs и Министарства: www.privreda.gov.rs.

Пријем захтева се врши док се средства из Програма не утроше, а најкасније до 30. јуна 2022. године.

VI. ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА

Надзор и контролу наменског коришћења средстава врши Фонд.

Корисник средстава дужан је да Фонду у сваком тренутку, од подношења захтева до истека уговора, омогући контролу и увид у документацију потребну ради потпунијег сагледавања захтева и контроле наменског коришћења кредитних средстава.

Фонд ће извештај о реализацији Програма доставити Министарству до 31. марта 2023. године. Министарство ће извештај ради информисања доставити Влади.

Фонд ће Министарству достављати кварталне извештаје о реализацији и контроли спровођења Програма до исплате последњег кредита, који ће обухватати износ враћених средстава, преглед кредита у доцњи и предузете мере за наплату потраживања.

Фонд је дужан да дванаест година од доделе помоћи води евиденцију о одобреним кредитима и да Комисији за контролу државне помоћи, на њен захтев, достави сваки податак из евиденције.

Фонд ће све наплате по одобреним кредитима, као и све евентуалне повраћаје од стране клијента и средства из принудне наплате враћати у буџет Републике Србије у року од месец дана. Наведени износ биће умањен за евентуалне трошкове принудне наплате потраживања и трошкове платног промета.